

Független Magyarország

Egy szám
1500
korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-ter 8. SZÁM.
Telefon-szám: 264.

Felolvasó szerkesztő
PODOR KÁROLY.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 100.000 K.
Vidékre negyedévre 120.000 K.

Egy szám
1500
korona.

Karcagon az államrendőrség helyett már csendőrség tartja fent a rendet

A vidéki államrendőrség leépítésének felmerült terve ma még mindig erősen foglalkoztatja a nyilvánosságot. Pro és contra vélemények hangzanak el: az érdekeltek lehetetlennek tartanak egy ilyen visszaesést jelentő lépést, más oldalról azonban avval próbálják valószínűsíteni a hirtelést, hogy a kormányzatban egész bizonyosan meg van a hajlandóság arra, hogy ezt a hatalmas terhet a vidéki városok nyakába varrja úgy, amint a népjóléti miniszter is egy lezser gesztussal a törvényhatóságokra tukmálta azt a hatalmas teherrel járó állami feladatot, amit a nyilvános betegápolási költségek és az állami gyermekgondozási kiadások jelentettek. Ez a miniszteri tollvonás azt jelentette, hogy a törvényhatóságokon az állam évente 272 milliárdot, vagyis közel 20 millió aranykoronát hajtat. Ilyen körülmények közt a pesszimisták hajlandók elhinni, hogy a suttogva terjesztett hírválóra válhatik. Hangsúlyozzuk azonban, hogy ezen híreket hivatalos helyről nem erősítették még meg és Issekutz Aurél kenti leti főkapitány felvilágosítása is olyan volt ez ügyben, hogy tud ezekről az elterjedt hírekről, de azokat nem tartja valószínűeknek és ez irányban még értesítést nem kapott.

Hogy azonban a belügyminiszteriumban — ahol már két évvel ezelőtt is felmerült egyszer már a vidéki rendőrségek városításának ötlete — komolyan foglalkoznak ezzel a tervvel, azt mutatja az a körülmény, hogy egyes vidéki városokban már próbálkoznak is az új rendfenntartási módokkal. Így például Karcag rendezett tanácsa városban a legminimálisabb létszámú rendőrlégénység (kapitánysági összetételű) meghagyásával rendfenntartási célokra csendőröket állítottak be. Igaz viszont, hogy ebben a városban nagyon elhara-

pódtak a bicskázások. Csendőrök cirkálnak a városban és azok örködnek a közrenden. Meg kell jegyeznünk, hogy a mi információink szerint a karcagiak nincsenek megelégedve az új renddel és visszakívánják a régi állapotot, úgyhogy Karcag polgármestere a megyei közigazgatási bizottsági ülésen azt a kívánságát terjesztette elő, — amint nekünk Karcagról írják — hogy vonják ki a városból a csendőrséget és állítsák vissza a régi rendet.

A rendőrség államosításának megszüntelési lehetőségeiről dr. Török Lajos rendőrfőtanácsos, a pécsi kapitányság vezetője ezeket mondta a Pécsi Napló munkatársának:

— Biztos forrásból még nem szereztem tudomást a rendőrség államosításának tervezett megszünteléséről. Nem tartom azonban teljesen kizártnak, hogy a belügyminiszterumban tényleg foglalkoznak ezzel a tervvel. Bizonyos azonban az, hogy a vá-

rosok nem örvendének ennek. A rendőrség fantarításának költsége oly nagy, hogy annak áthárítása, mondjuk csak 50 százalékos erejéig is, súlyos terhet jelentene a városoknak. A városi rendőrség megszervezése ezenkívül nem csupán existenciájukban érintené súlyosan a rendőrtisztviselőket, de veszélyeztetné a rendőrség színvonalát is.

Érdekes, hogy a karcagi kísérlet ugyanazon az alapon történik, mintahogyan már megtörtént békében is, hogy Baján rendőrök helyett 18 csendőr tartotta fent a rendet.

Munkatársunk beszélgetést folytatott a városi közigazgatás egyik vezetőjével, aki annak a véleményének adott kifejezést, hogy a rendőrségi terhek viseléséhez egyik város sincs berendezkedve és ha megtörténnék a rendőrségek városítása, az teljesen megnyomorítaná a városokat.

Mi a magunk részéről azt hisszük mindenher, hogy célszerűtlennek találunk a hatalmas költséggel kiépített államrendőrségre ilyen módon való szanálását.

bözet 1466 66 dollárt tesz ki. A város tehát kapott 63725 dollárt és 64 centet.

Ezt az összeget 71240 koronás rendes napi kurzuson számították át, ami 4 milliárd 497 millió 070593,60 koronának felel meg. Ebből levonásba került a Nemzeti Bank másfél ezrelékes folyósítási jutaléka, úgy hogy a Pénzügyintézet Központ 4 milliárd 492 millió 173.300 koronát utalt át végeredményben Baja város számlájára.

Dr. Nyiraty főügyész nem vette át az összeget, hanem legott tovább díszponálta három bankhoz és pedig a Mektárhoz, a Kalocsai Takarékpénztárhoz és a Bajai Takarékpénztárhoz.

A város külföldi kölcsönének harmadik negyede amit másfél hónappal ezelőtt veti fel a tiszti főügyész, ugyanakkora volt mint most az utolsó negyed végösszege. A harmadik negyed országos Hiteintézetnél, 500 milliót a Bajai Kereskedelmi és Iparbanknál, a Magyar Általános Hitebank itteni fiókjánál pedig körülbelül 2 milliárd 100 milliót helyeztek el. Ezenkívül ebből az összegből a városi gázgyárnak investíciós célokra 600 milliót és egy magánosnak, Schleicher Géza mérnök, törvényhatósági bizottsági tagnak 500 milliót adott ki kamatra a város.

A város ezzel a külföldi kölcsön utolsó részleteit is megkapta. Az első két negyedes részletre 160.000 dollárt veti fel a város és különböző levonások után 8 milliárd és 397 millió koronát kapott, a harmadik negyed részlete 4 milliárd 480 millió koronára volt és a harmadik — az utolsó negyedre szóló — kiutalás 4 milliárd 492 millió koronát tett ki. Amint látható, az összegek fokozatosan emelkedtek és végeredményben összesen mintegy 17 milliárd 100 millió koronás kapott kézhöz a város a külföldi kölcsönből a 320.000 dollár fejében, amelynek 71240 koronát, kurzus szerint a végösszege 22.796.800.000 korona lett volna.

Baja város megkapta a dollárkölcsön utolsó részletét is: 4.492.173.300 koronát. Kik kaptak a külföldi kölcsön másik feléből?

Baja város képviselőjében dr. Nyiraty Dezső tiszti főügyész a napokban vette fel a külföldi kölcsön utolsó részletét: ő vette át a kölcsönkibocsátó bizottság utalványát, amely a negyedik negyedről, ezuttal ismét 80.000 dollárról szólt.

Ebből az összegből a kölcsönt folyósító Speyer et Comp cég által eszközölt levonások a következők voltak: árfolyamvesztettség címén, — mert 82-es kibocsátási árfolyamon történt — levontak mintegy 14408 dollárt a kamat és a félévi előleges törlesztés címén 3892 76 dollárt és a kölcsönkötvények hitelesítési költsége címén 40 dollárt. Így az összes levonás 18341 dollár és 18 cent, a fentmaradó összeg tehát 61658 82 dollár, amihez azonban a város részére 88 napi kamattámogatás jár, mert július 15-ike óta fizeti a törlesztést, de csak később kapta meg a tőkét, ami után előre fizette a félévi annuitásos kamatot. A kamattámogatás ugyanakkora percent alapján történt, mint amekkorát a város fizet a tőke után, vagyis 75 százalék alapján. Ez a kamatkülön-

tés címén 3892 76 dollárt és a kölcsönkötvények hitelesítési költsége címén 40 dollárt. Így az összes levonás 18341 dollár és 18 cent, a fentmaradó összeg tehát 61658 82 dollár, amihez azonban a város részére 88 napi kamattámogatás jár, mert július 15-ike óta fizeti a törlesztést, de csak később kapta meg a tőkét, ami után előre fizette a félévi annuitásos kamatot. A kamattámogatás ugyanakkora percent alapján történt, mint amekkorát a város fizet a tőke után, vagyis 75 százalék alapján. Ez a kamatkülön-

Olcsó hét!

Egyes párok kiárúsítása minden áron!
Nézzé meg kirakatainkat!
Mindenké talál számot!

Olcsó hét!

Hó és sárcipők legolcsóbb forrása Kattarinka József és Fia cipőáruháza, Baja.

Egységárak: Fekete női fél lakk kaplival 210.000 korona.
Fekete férfi fűzős — — — 250.000 korona,

Telefon: 206.

Telefon: 206.

Lázár Sámuel

Vörösmarthy ucca 8. sz
(Központival szemben.) Tel. 272.

<p>OPTIKA</p> <p>szemüvegek, csipetők, eredeti (védjegyes) Zeiss és Meniscus lencékkel. Receptmunkák s javítások gyorsan, pontosan s olcsón készülnek.</p>	<p>FÉNYKÉPÉSZETI</p> <p>cikkek és készü ékek nagy raktára, szakfényképezőknek külön nagybani osztály. Gyári árákból nagy árengedmeny.</p>	<p>SPORTSZEREK</p> <p>footballok, football cipők, vívófelszerelések, raketek, tennis labdák, boxfelszerelések stb. stb. A világhírű Liga-Scrum készítmények dél-magyarországi egyedárúitása.</p>	<p>RÁDIO KÉSZÜLÉKEK</p> <p>alkatrészek, villamosági anyagok, erős és gyengeáramú szerelések legolcsóbb napon.</p>
---	--	---	--

Betegápolási cikkek, gummiáruk, kőtszerek „Tetra” Hygienikus babakelengyek nagy választékban. Szabadalmazott „Compress” haskötők mérték után készülnek.

A Független Magyarország érdeklődésére dr. Nyiray főügyész elmondta, hogy a 3-ik és 4-ik negyed felvételéhez már nem kellett telekkönyvi kimutatást csatolni, mert annak bemutatása megtörtént először s úgy vetik, mintha újolag is bemutatnák volna. A kölcsön első felének kimutatása után egyébként is bizonytalan volt a kölcsön második felének sorsa, mert még a Speyer-cég sem tudta, hogy sikerül-e majd lejegyvezetni és plasztizálni. A harmadik és negyedik negyedrészt feltételhez csak egy kötelezvényt kellett kiállítani, mire a pénzügyminiszter a Kereskedelmi Bank ellenőrzése mellett (ez a bank a Speyer-cég megbízottja) a jegyintézet úján a pénzt kiutalta.

— Tény az, — mondta a főügyész — hogy a pénzügyminiszter nemrégiben rendeletet intézett a városhoz a külföldi kölcsön összegének gyors felhasználása miatt, nehogy a kamatfelvétel... kamatfelvétel... miatt rendeletet — amelyet már ismerfelett a Független Magyarország — Baja városa is megkapta.

— A város nem fizet rá a külföldi kölcsönből eredő tőkék elhelyezésére még ma sem, amikor a jegyintézet két perccel csökkentte egyszerre a kamatfelvétel... kamatfelvétel... nem következik be, a város tekintélyes summát, mintegy 150—160 millió koronát keresett volna a fizetendő és kapott kamatdifferencián.

— A város betétei után a kalocsai bankoktól tekintet nélkül a jegybank kamatpolitikájára kötelezőn mindvégig 12.5%-ot, a legtöbb bank pedig a jegyintézeti kamat plusz 3%-ot fizeti az elhelyezett tőke után. Legolcsóbb kamatra a Magyar Általános Hitelbank bajai fiókja kapott, amely a jegyintézeti kamaton felül még 1.5%-ot fizet. A magánosok, akik szintén kaptak a kölcsönből 13.5 százalékos kamatot fizetnek.

— Előadás Türr Istvánról. Uj. Gonda Béla nyug. min. tanácsos vasárnap délután fél öt órai kezdettel emlékbeszédet mondott a Polgári Olvasó Egyesületben Türr István tábornokról, amelynek keretében vázolta a nagy ember egész élettörténetét, azokivül a dicsőséges napokat, amiket a szabadságharc után való emelkedés után az olasz hadseregben töltött. Majd előtárta az amnesztiát utáni eseményeket és hogy Türr István is élt a császári amnesztiával, hazajött és itthon közgazdasági tevékenységét fejtette ki, főleg a csatornaépítés terén munkálkodott. Az emlékbeszédet holnap részletesebben fogjuk ismertetni.

A MÁV. nyugdíjasok fizetésük megjavítását kéri.

A KANSz. államvasuti csoportjába tömörült MÁV. nyugdíjasok küldöttsége megjelent Bud János pénzügyminiszter előtt és kérte a pénzügyminisztert, hogy mivel a MÁV. költségvetése felesleggel zárult, javítsa meg a MÁV. nyugdíjasok helyzetét a kormány legelőbb a tényleges tisztviselők fizetése arányában. Egyben átadta a pénzügyminiszternek a MÁV. nyugdíjasok memorandumát, amely részletesen foglalkozik a nyugdíjasok sérelmeivel.

A pénzügyminiszter válaszában hangoztatta, hogy a kérdést nem

ismeri annyira, hogy minden tekintetben állást tudna foglalni. A helyzet az, hogy a kormánynak mindig mérlegelnie kell az ország teherbíró képességét és ez a szempont mind g megfontolásra készteti. A kormány a nyugdíjasokkal szemben olyan meleg érzeléssel van, mint az aktív tisztviselőkkel szemben. Allandóan foglalkozik a kérdéssel, de csak a lehetőség határai között. Ha a kormány segíteni tud, úgy szívesen és örömmel teszi ezt, csak álljanak rendelkezésére a szükséges anyagi eszközök.

Hócipő, sárcipő

legolcsóbb és legjobb

Fischer Pál divatüzletében.

Cipő hölgyeknek, uraknak, gyermekeknek nagy választékban raktáron.

A bajai kertészek mentették meg a krizantémum-kiállítást a Nemzeti Kaszinóban.

A bajai virágkertészek tegnap smét virágkiállítást rendeztek a Nemzeti Kaszinó helyiségeiben. Ez tulajdonképpen már a negyedik kiállítás. Minden egyes alkalommal a szezon jellemző virágok kerültek bemutatásra. A mostani őszi szezon legjellegzetesebb virága: a krizantémum. Róla neveztek el a kiállítást is. Az egyes kiállításoknak az volt a célja, hogy a közönség tudomást vegyen arról a fejlett virágkertészetéről, ami Baján van és hogy tudatára ébredjen annak, hogy aki virágkertészetet üz és új fajtákkal akarja felfrissíteni, vagy szaporítani a virágfajtaikat, hogy nem kell máshova mennie, mert azokat itt is beszerezheti.

Három műkertész volt a kiállító: Hódy György Monostori ut 390. sz. alatti kertész, Claren Richárd és Fia, azokivül Palkó József. (Schoblocher Ferenc kertész nem állított ki.) Mindhármuk közt a legszebb anyagot Hódy György vonultatta fel a krizantémum kiállításra. Kiállított virágai közt ott szerepeltek hatalmas,

nagy bolyhos fejű krizantémum fajták, köztük a Poliphene. Madam Gühbert Drablé és William Turner, azokivül még pár más virág: így asparragus plumosus, dracénák és ficus elasztikák.

A Claren Richárd cég kiállított virágai közt krizantémum-fajgyűjtemény szerepelt vágott állapotban, azokivül rengeteg pármái (nagy levelű) ibolya s ciklame-nék, Palkó József kertésznél szintén voltak krizantémum fajták: fikuszok, cineráriák, asparragus sprengeri, dracénák és asparragus plumosusok.

Hódy György bemutatta a kiállított krizantémumok kezelési formáját is és tájékoztatta a közönséget, hogy a viráglevél rovarelleneségei elöl úgy tudta konzerválni a leveleket, hogy épügy permetezze azokat, mint ahogyan a jó szőlősgazda a szőlőt permetezi.

Magános csak alig egy-két ember állított ki viragot: olyan kevesen, hogy ha a három műkertész nem vonul fel nagy virág-

anyagával a kiállításra, akkor teljesen leégett volna a kiállítás. A magánosok közül kiállított Bankhart Lajos asztalos krizantémumokat, Sommer Géza, a Nemzeti Kaszinó igazgatója sines, ugyanígy sárga, fehér rózsaszín és más színezésű krizantémumokat, azokivül Szabó.

A kiállítás vasárnap délelőtt 9 órakor nyit meg és déli 11—12 közt nagyon sokan látogattak el a kiállításra. Az érdeklődők közül sokan vásároltak a csodaszép kiállítási anyagból.

Városunk jövője.

Régi jó idők után kesereg, sővárog szüntelen a bajai ember: elmondja, hogy mekkora volt a város kereskedelme, ipara, forgalma, milyen jól működött Baján, visszasírja a régi jó időköt, kíván mindent, egyformán gazdasági, mint kulturális haladást. De erőnk nincsenek aranyban a követelményekkel, kevés energiánk a vállalkozásellenem és ami ennél is rosszabb, bánt bennünket az irigység, neki rontunk annak, aki akar, aki tud, nem becsüjük meg kellően önmagunkkal, többre becsüjük az idegen, a jövevény tudását a magunkénál. Ezekkel együtt nagymértékben nőtt az utolsó negyedszázadban társadalmunk szegénység, közállapotaink visszafejődése.

Kevés érdeme volt a múlt század közepén uralkodott jólét körül a bajai embernek: a Duna volt éltető eleme, Baján összpontosult a Felső-Bácska gabonaforgalma, innen indult Pest felé, itt jött be a megye minden gyár-ipari szükséglete. A leginkább Ausztriából bevándorolt német nyelvű iparosság kéz munkája termékeivel a megye felső részét látta el, gyermekkoromban még 48 vízi malom őrlte mesze földes gabonáját, a város gabonaforgalma évenként az 1 millió márkát haladta túl. Az iparosság igénye csekély, élete keresetlen, egyszerű volt, a Lőkerben, vagy egy-egy szőlőben üdültek vasárnaponként néhány sájakrajcár költséggel a jó német burgerok.

A vasutakkal megváltozott minden, a könnyű megéhtetés, a patriárhális életmód megszűnt: az alföldi—fiúmei, majd a budapest—zinonyi vasutai elterelődött a város forgalma, a bácskai városok és községek a nagyarányú fejlődés útjára tértek, illetve más, közelebb fekvő gőcpontok felé fordultak, a Duna akadály lett a város és a dunántúli megyék közt és ehhez járult még, hogy a kormányok az állam tulajdonát képező vasutak

Géza
pus
halpial
Figyelem!
Helyes
jután
részt
L
Baja
haris
se
azonn
K o
mech
Erzsé
Uj
Cha
Ke
Dis
M
ka
hon
k
mi
ben
ár
Gr
Sp
Gy
Tér
Ar
Éjje
no
reggel
LO

1925
H
M
érdekebe
forgalmat
ragadtak
vasutat,
kapott, a
gatták m
ségek f
elnyomás
tendésé
állott a
elszegény
mint mu
gukon s
Gyá
Berg
Megha
tegnap d
lomban,
gyászste
nunt Be
községi f
az ünne
Fischer
szidő ten
egykori
maga vég
Vasárnap
szufolási
jőja hívő
iránti ke
teróni.
Fischer H
temp om
meghívó
adott elő
késze dr
szárayaló
amely utá
főkéntor
kórusal
kellei e
Gyászit
plom elő
előjárósa
Reich Vil
közvetülk
válasszáb
szegény f
község j
iskoláit a
mon főka
énekethe
Mindent
Bajának é
közönhet
elhunyt
hozta őt
mindig sz
dolni. Ké
terének m
meg. Ezze
get ért.
— Há
és Lázá
töltek. (N
helyeit.)
— M
turája a
rában. V
órákor a
lési nagy
szes pub
az ismer
első soroz
chány: T
nizsteri

HÓCIPŐ, SÁRCIPŐ

és egyéb cipő különlegesség.

MATKOVITS JÁNOS cipésznel. (Városház épült.)

Érdekében elhanyagolták a vízi forgalmat. A jó bajaiak megharagudtak, ha valamelyik község vasutat, telekkönyvet, iskolát stb. kapott, abban a téves hitben ringatták magukat, hogy más községek fejlődésének mesterséges elnyomása lesz Baja város feljebbépítésének biztos alapja. Beállott a gazdasági hanyatlás, az elszegényedés, inkább politikával, mint munkával igyekeztünk magunkon segíteni.

(Folyt. köv.)

HIREK.

Gyászistentisztelet Berger Salamonnért.

Meghatóan szép finnepség volt tegnap délelőtt a bajai izr. templomban, Tegnapi tartották meg a gyászistentiszteletet a nemrég elhunyt Berger Salamonné ir. hitközségi főkéntor emlékére. Erre az ünnepi alkalomra lejtött Bajára Fischer Henrik bécsi pótvárosi zsidó templom főkéntora, hogy egykori mesterének rekvizitumát maga végezze az egyházi funkciót. Vasárnap délelőtt fel tizenkettőre zsidó templomig megejtett a templomháza hívőkkel, akik az elhunyt iránti kegyelemlük adóját jöttek terelni. A gyászistentiszteleten Fischer Henrik bécsi főkéntor a templom körüli kísérete mellett meghatóan szép gyászadalokat adott elő. M. J. a hitközség lelkésze dr. Péter Miklós főrabbi szármaló emlékeztetőt mondott, amely után ismét Fischer Henrik főkéntor épített az oltár elé és a körussal szívbemarkolóan énekelte el a halottak imáját.

Gyászistentisztelet után a templom előcsarnokában fogadta az elhíjjárság Fischer főkéntort és Reich Vilmos elnök megköszönte közreműködését. Fischer főkéntor válaszában kiemelte, hogy mint szegény fia jött Bajára, itt a hitközség jóvoltából elvégezhette iskoláit és mestere, Berger Salamonné főkéntor felfedezte benne az énekelettséget, oktatta, tanította. Mindent, amit az életben elért, Bajának és Berger Salamonnának köszönhet. Az eziránti hála és elhunyt mestere iránti szeretet hozta őt most is Bajára, ahova mindig szeretettel fog visszagon-dolni. Kéri, hogy elhunyt mesterének méltó utódját válasszák meg. Ezzel az istentiszteletet véget ért.

Házasság. Fejér Anni és Lázár Lajos házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Magyarország kulturája a honfoglalás korában. Vasárnap délután fél 12 órakor a városi színház közgyűlési nagytermében hatalmas, díszes publikum előtt tartották meg az ismeretterjesztő előadások első sorozatát, amikor dr. Turchányi Tamás volt külgymnáziumi tanácsos, a budapesti

HAJFESTÉK

minden színben kapható az

APOLLÓ-illatszertárban
(Urania-mozgó mellett)

színházkadémia kulturhistorikusa tartott hatalmas koncepciójú előadást arról a minden magyart érdeklő problémáról, hogy milyen volt a kultúra a honfoglalás korában. Az önegyedórás előadást dr. Puskás Dezső h. polgármester vezette be és ő köszöntötte meg az előadás végén dr. Turchányi Tamásnak magas színvonalu fejtegetését. Az előadástól helysükre miatt honapi apszámbunkban adunk részletes referátát.

Bíró és képviselő-testület. Bajaszentivánon a honnapi napra nagy vihart jósoltak a képviselő-testületi ülésre. Nevezetesen nézeteltérés merült fel a szentiváni közéleti bíró és a szentiváni képviselő-testület között a legelőlk és a legelőldijak körül. Emiatt rendkívül harcias Szentivánon a hangulat és ugy hírlík, holnap viharos éléee lesz a képviselő-testületnek. A község lakói nagy érdeklődéssel tekintenek a honnapi közgyűlés elé. Azt találgatják, hogy a bíró, vagy a képviselő-testület kerül-e ki győztesen a harcából.

Az első modern színpad, amelyen abszolút tökéletes színlelőadást lehet produkálni, most épült fel Baján. Eddig az Uránia színpadját kivéve, amelyen szintén lehet illuziót kellető, szép előadásokat produkálni, primitív, pódiumszerű színpadokon játszottak a Bajára velődött színészek. Szombaton fejezték be a központi Szállóda hatalmas súlyszóval ellátott abszolút modern színpadját, amelyet vasbetonból építettek. A színház építési munkái egyébként is nagy lépéssel halad előre. Ezen a héten megkezdik és rövidesen befejezik a

két emeleti sor páholy és két emeleti sor erkélyépítést. A napokban Baján járt operaénekesek kijelentették, hogy olyan nagyszíndarab látnak a színház tervét, hogy bármilyen nagy fővrosi dírsulat, akár az operaház is kényelmesen játszhat ezen a színpadon. Ugy értesülünk egyébként, hogy a színházat az év Szilveszter napján szándékoznak megnyitni.

Fehér Jenő építi a Rezsőtelepi kertésziakot. A Rezsőtelepi kertésziak építésére kiírt versenytárgyalásra 8 vállalkozó adott be pályázatot és pedig az összmunkákra Fehér Jenő ny. városi műszaki főtanácsos 168,362,000, Tóth Miklós 183,854,800, Cukor Sándor mérnök 208,181,000 és Spitznagel János 211,925,000 koronás ajánlatot. Csak kőműves munkára Zimmermann adott 104,000,000 és Evetovics 139,000,000, csak ácsmunkákra Binder János ácsmester 73,360,000 és Vörös N. 80,640,000 koronás ajánlatot. A mérnöki hivatal átszámította az egyes ajánlatokat és azokat a péntek déli tanácsülés elé terjesztette, amely úgy döntött, hogy a kertésziaképítést Fehér Jenőnek, mint a legolcsóbb ajánlattevőnek adta avval a kötelezettséggel, hogy azonnal hozzá kell fognia a munkához.

Zongora-

órát ad

Skala Félixné

(Spitzer Annuska)

Kinizsi Pál ucca 8. sz.

Tüzifa

ugy lágy-, mint keményfa a legolcsóbb napi áron rendelkez

Katanics Antainál

Erzsébet királyné ucca 96.

Telefon 91.

Telefon 91.

MOZI.

November 17-én, kedden délután 6 és este fél 9 órai kezdettel.

A francia filmkultúra ragyogó ujdonsága. — A Csata! és Mindhalálig... filmek világhírá szereplőjének

Sesou Hajakava szenzációs új filmje

Öltem...

Roger Lion 8 felv. drámája.

Az önfeláldozás filmje ez. A japán ember természete, hogy öt vendégül látó gazdának becsületét, ha kell, életé árán is megvédje. Egy ilyen tragédia játszódik le e filmen. A Tokiói földrendés elpusztította Hidzo japán szobrász otthonát, vagyona roncsaival Párisba telepedik le, egyik legjobb barátjánál kap otthont. Egy kalandor e barátja bizalmába férközik és feleségét kompromittálja. Ebből a barát és kalandor között dalakodás támad, melynek hevében a férjet egy golyó halálra sebzti. Hogy az asszony jó hírét megmentsse, Hidzo a gyilkosságot magára vállalja, sok izgalmas jelenet után azonban az igazság kiderül.

Ezt a nagyszabású filmet kiegészítik:

Kellemes

nászutatás.

Burleszk 2 felvonásban.

Gaumont hirdó.

A nemzetgyűlés előtt fekszik a munkásbiztosítás elkészült reformja.

Emlékeztet, hogy Tolna vármegye tavaszi közgyűlésén panaszát emelt a szekszárdi kerületi munkásbiztosító pénztár ellen a tagok járandóságának késedelmes kiutalása és a gyógyszerrendelés határainak erős megszorítása miatt. Határozatát a megye felirat alakjában a népjóléti miniszter elé terjesztette, egyben pártolás végett megküldötte az összes törvényhatóságoknak. Bácsvármegye és Baja város is csatlakozott legutóbbi közgyűléseiken Tolnavármegye határozatához és kimondották, hogy a sérelmezett tények orvoslását maguk is kívánatosnak tartják. A miniszter most leiratban tudatta az érdekelt törvényhatóságokkal, hogy a hozzájutott panaszokat megvizsgálta és megállapítja, hogy azok részben alaptalanok, részben túlzottak. A miniszter kijelentette továbbá, hogy a munkásbiztosítás gyökeres reformját célzó törvényjavaslata a nemzetgyűlés előtt fekszik, mely hivatalban az összes, még esetleg felmerülő panaszok orvoslására.

Építőmesterek és építetők Nyelvébe!

Terrenol-pala a világ legjobb tetőfedőanyaga

fagyálló, tűzálló, vízáthatlan Allandó rektár és egyedárusítóhelyek

Első Bajai Malomépítő és Mezőgazdasági Gépraktár
Baja, Cifussz Ferenc ucca 44. (Schmidt gépgyár épületében.)

A vármegye költségvetése. Bácsvármegye költségvetését nov. 20 án veszik tárgyalás alá a helygyminiszteriumban, amelyre már előre meghívták dr. Szabovlevics Dusan a főispánt.

Új petróleum telep. Gránthut Miksa és fiai bajai cég petróleum tárolásához telepengedélyt kér. A helyszíni tárgyalás (Arany János u. 3. sz. a.) nov. 23-án d. e. 10 órakor lesz, melyről ezután is értesíti a hatóság a közszomszédokat, valamint az összes érdekelteket, hogy a tervezett petróleum tárolás leírása a városi tanács kiadott hivatalban a telepengedélyezés tárgyalása napjára megtekinthető és hogy mindazok, kik a kért telepengedély ellen bármilyen okból kifogást akarnának tenni, kifogásaikat a helyszíni tárgyalás napjára a város rendészeti ügyosztályán, vagy a tárgyaláskor a helyszínen akár szóval vagy írásban annyival is inkább tegyék meg, mert különben a telepengedély — ha csak későbbiek nem szolgálnak akadályul — meg fogják adni.

Cirkusz Baján és még sincs Baján. Érdekes módon járt el egy cirkusz igazgató, Baján akarta megkezdni előadásait, azonban fizetnie kellett volna helypénzt, rendőri és tűzoltó díjat, amelyet úgy vélte nem bír ki a cirkusz jövedelmezőség. Erre gondolt egyet és kiment Bajaszentistvárra, ott pont a városkompániai ártottat fel sátrát. Itt se helypénzt, se rendőri, se tűzoltói díjat nem kell fizetnie, csupán forgalmadó. Ezzel szemben minden este ott vannak az istvánmegyeiek és a józsefvárosiak is, Szóval nem jött ki a cirkusz Baján és mégis Bajának játszik.

X Pilsér és Gouvre munkákat késznek, jóállás mellett 110 centiméter szélességig, aljak 30.000-150.000-ig, fűzők 10.000-20.000-ig. Steller Zsigmondné Vörösmarthy ucca 1. sz. Granarg-ház.

X Poloskát, svábot, melyt kirtán házilag csakis a Löcher Cimerinnel lehet, mert nem csak az élő rovarokat, de azok petéit is nyomban elpusztítja. Főlerakat: Szentes Imre Apolló-illa szertár.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtetetlen jó tércsem temetésén részt vettek, vagy részvétükkel fájdalommat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezután hálás köszönetemet.

Baja, 1925. nov. 17.

Özv. Lovrencsics Ferencné.

1200.000 koronás havi

RÉSZLETFIZETÉSRE
újbol behatoló a
SINGER VARRÓGÉPEK
SINGER-CA VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS

Fischer Simon
mechanikai üzletében

Salamon Sándor

Elvállal lokomobilloknak magánjáróvá, benzínüzemű gépeknek szivógázzá való átalakítást, mindenféle gépek szakaszerű javítását, hengerfúrásokat, tengelyek készítését, golyós csapágyakra való átalakításokat, malomhengerek rovátkolását, autógáz hegesszét stb. legelőszobáiban szavatossággal mellett.

mezőgazdasági gépgyár, gép és műszaki kereskedés
Baja,
Vörösmarthy Mihály ucca 3.

Telefon: 187.

Ajánl mindenféle mezőgazdasági gépeket: fordson traktorokat, mely szánt, csépel és vontat, eredeti vaddalozó jegyű ekékkel, eredeti Union Drill vetőgépeket stb., mindenféle műszaki cikket, gép és hengerolaj, benzín, cséplőgéprez-ták, eredeti Böhler dobson, legjobb tejszeparátorokat stb. olcsó árban teljes szavatossággal.

Hulla csontrészeket találtak a szerb temető mögött a vasutas házak építésénél.

A pécsi üzletvezetőség megbízásából Spitznagel János építész négy nappal eze őt, csütörtökön hozzáfogott a két drb. emeletes vasutas bérház építéséhez a szerb temető mögött, amely terület azelőtt katolikus temető volt. A vasutas bérpalota alapjainak kiemelése énel és a pince ásásánál, valamint a földmunkák végzésénél egy csomó hullacsontot, főleg kulcsosontot találtak.

Ma reggel az ásásoknál egy teljesen érintetlen kriptát találtak. Amikor a téglafalat betörték, előlárult a kriptaboltzat, amelyben hat koporsót találtak. Koósz István, Spitznagel János mérnöki irodájának egyik vezetője rögtön abbahagyta a további munkálato-kat és jelentést tett dr. Czeizlinger Lajos kiscsávolyi plébánosnak, akitől intézkedést kért a krip-ta sorsáról, valamint a koporsók ex-humálásáról.

Koósz István ezeket mondta még tudósítónknak:

— A talált csontokat mindegy csomóba szedtettem, hogy azokat ne hordják szét és kegyeletstér-tés ne történjék velük. Ezt is be-jelentettem Czeizlinger plébános-nak és kértem, hogy ezeknek a

csontoknak az eltemetéséről is gondoskodjék

Ott, ahol most a csontokat találtak, régebben katolikus temető volt, ahonnan azonban összeszedették a négy ép koporsókat és csontokat. Minden sirt újra felástak és exhumáltak, mégis megértétek, hogy ott, ahol a kereszt elkorhadt, vagy ahol az általános exhumálásoknál a sír-ások figyelmét elkerülte egy-egy régi sír, — ott most csontokat és korhadt koporsókat találtak. Ez nem lesz egyedül álló jelen-ség, mert mindenfelé, ahol itt a volt temető helyén építeni fognak, találnak majd ilyen hullacsonto-kat

PÁLCSICS
KELMEFEST,
VEGYTISZTIT,
PLISSIROZ,
GOUVRIROZ
és bőrkabátot fest.

SPORT.

BMTE—Szekszárdi TSE. 3:2 (2:2).

Bíró: Pajor Ákos Pécs.

A kétszer, közbejött akadályok miatt elhagyott MTE—Szekszárdi TSE. bajnoki footballmérkőzést tegnap délután játszotta le a két sportegylet csapata. Az MTE ezen nyert mérkőzéssel az őszi szezonra bebiztosította magának a bajai alosztályban a második helyet. A mérkőzésről sokat nem írhatunk mert az inreális pálya nagyon megnehezítette mindkét csapatnak a játékot. Mindazonáltal a MTE. volt a jobbik és a többbet támadó fél és csak bal-szerencsén mulott, hogy leg-alább még két gólt nem rugott. Csak mikor már 1 gólos előnyét megszerzte, vonult vissza véde-kezésre, hogy a győzelmet magá-nak biztosítsa. A játékot külön-ben az MTE. kezdi és azonnal támadásba megy. A 7-ik per-cben Sama egy magas labdát át-fejel Nagynak, aki a labdát for-dulatból befelé csavarja és Ma-teidez közelről a hálóba helyezi. 1:0. Erre a Szekszárdi TSE. nagyobb támadásba f g és Hor-vátnak a 9. percben a labdával sikerül kiszöknie, bead és a labda Hideg hátáról a góiba pat-tan. 1:1. Pár perc múlva új-ból Horvátnál a labda, pár lé-pést szalad vele, azután 16 és a labda (14. perc) Karlovsky hasa alatt a hálóba csuszik. 1:2. Most az MTE. teljesen leszorítja ellen-felét. Az ostromnak a 17. per-cben meg van az eredménye, amennyiben Mayer csodaszép beadását Görös ugyan ily szépen védhetetlenül befegyeli. 2:2. A meccs legszebb gólja. Az első féldő már nem változat az ered-ményen.

A második féldő erős iramú MTE. támadásjegyében folyik de siker nélkül. Végre a 15. perc meghozza a féldő egyetlen, egy-ben győztes gólját. Mateidez beadására Mayer erős rőssel rá-fut és a meglepett kapus mellett védhetetlenül belövi. 3:2. A já-ték a gól után elapadosdik. Az MTE. már csak az eredmény megtartására igyekszik, ami tel-jes mérvben sikerül is neki. Az MTE csapatában mindenki meg-tette kötelességét, kivéve Kar-lovsky, akinek loikén szárad a gól. A Szekszárdi Turuban és egyben a mezőny legjobb embere Horváth jobbszélső volt.

A bíró teljes objektivitással pártatlanul vezette a mérkőzést, amelyet mindvégig kezében tartott.

HIRDESSEI,
FÜSBETLEN MAGYARSAĞ BAN

A Délvi
1925. évi
tartottat
a társas
100.000
n. é. rés

200.000

való feleme
Azujonna
drb K 100
b nk a té
kosálnak k
lett eng-d

1. A rész
regi részv
vényre elm

2. A rész
teii jguk
részvénye
nuár ho 1
gosultak,
ben 2.100
bocsátási
megterítés

3. Az el
novemb
vember
az intézet
érák alatt

4. A rész
a részvén
gyakorlós
időn b. ill
beutalmi
t-bb emi
darabonk
kezelése

5. Azon
veteli jg
november
fentiek) a
gyakorlós
elesik.

Baján,

13.346.

Baja v
kig. 1925
rosi h va
hával le
vén, fe h
és szöve
rend tel
11 nadre
ges szöve
lására, ill
tal szállt
eigenr
20.000 K
beli aján
hó 21-én
és mint
ros gazd

A II. é
ill. ált. f
számítás
Az ár
állal bír
Szállít
dásról a
anyagra
s. Hésre
10 nap
Az elő
tás kőf
3% szeg
nékül, B
Baja,
12-én

Baja v
kig. 1925
rosi h va
hával le
vén, fe h
és szöve
rend tel
11 nadre
ges szöve
lására, ill
tal szállt
eigenr
20.000 K
beli aján
hó 21-én
és mint
ros gazd

A II. é
ill. ált. f
számítás
Az ár
állal bír
Szállít
dásról a
anyagra
s. Hésre
10 nap
Az elő
tás kőf
3% szeg
nékül, B
Baja,
12-én

A II. é
ill. ált. f
számítás
Az ár
állal bír
Szállít
dásról a
anyagra
s. Hésre
10 nap
Az elő
tás kőf
3% szeg
nékül, B
Baja,
12-én

A II. é
ill. ált. f
számítás
Az ár
állal bír
Szállít
dásról a
anyagra
s. Hésre
10 nap
Az elő
tás kőf
3% szeg
nékül, B
Baja,
12-én

A II. é
ill. ált. f
számítás
Az ár
állal bír
Szállít
dásról a
anyagra
s. Hésre
10 nap
Az elő
tás kőf
3% szeg
nékül, B
Baja,
12-én

A II. é
ill. ált. f
számítás
Az ár
állal bír
Szállít
dásról a
anyagra
s. Hésre
10 nap
Az elő
tás kőf
3% szeg
nékül, B
Baja,
12-én

A II. é
ill. ált. f
számítás
Az ár
állal bír
Szállít
dásról a
anyagra
s. Hésre
10 nap
Az elő
tás kőf
3% szeg
nékül, B
Baja,
12-én

A II. é
ill. ált. f
számítás
Az ár
állal bír
Szállít
dásról a
anyagra
s. Hésre
10 nap
Az elő
tás kőf
3% szeg
nékül, B
Baja,
12-én

A II. é
ill. ált. f
számítás
Az ár
állal bír
Szállít
dásról a
anyagra
s. Hésre
10 nap
Az elő
tás kőf
3% szeg
nékül, B
Baja,
12-én

A II. é
ill. ált. f
számítás
Az ár
állal bír
Szállít
dásról a
anyagra
s. Hésre
10 nap
Az elő
tás kőf
3% szeg
nékül, B
Baja,
12-én

A II. é
ill. ált. f
számítás
Az ár
állal bír
Szállít
dásról a
anyagra
s. Hésre
10 nap
Az elő
tás kőf
3% szeg
nékül, B
Baja,
12-én

A II. é
ill. ált. f
számítás
Az ár
állal bír
Szállít
dásról a
anyagra
s. Hésre
10 nap
Az elő
tás kőf
3% szeg
nékül, B
Baja,
12-én

A II. é
ill. ált. f
számítás
Az ár
állal bír
Szállít
dásról a
anyagra
s. Hésre
10 nap
Az elő
tás kőf
3% szeg
nékül, B
Baja,
12-én